

Szkoła podstawowa – klasy I-III

1. Temat zajęć

Jak postępować z odpadami?

2. Lokalizacja

Klasa szkolna

3. Wprowadzenie

Lekcja dotyczy promowania i kształtowania odpowiednich postaw w zakresie pozbywania się już wytworzonych odpadów poprzez prawidłową segregację „u źródła” oraz odpowiednie postępowanie z odpadami niebezpiecznymi i problemowymi powstałymi w gospodarstwach domowych.

4. Cele lekcji

Cel ogólny:

Ukazanie uczniom problemu wytwarzania odpadów komunalnych, skali problemu, zapoznanie z hierarchią postępowania z odpadami oraz właściwymi sposobami postępowania z odpadami powstającymi w gospodarstwach domowych, w tym z odpadami niebezpiecznymi.

Cele szczegółowe:

- Cele poznawcze: uczeń zapoznaje się z danymi dotyczącymi ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w ciągu roku przez statystycznego Polaka oraz zasadami prawidłowej selektywnej zbiórki odpadów
- Cele kształcące: uczeń nabywa umiejętność prawidłowego segregowania odpadów, wyciągnięcia wniosków
- Cele wychowawcze: uczeń nabywa świadomość konieczności segregowania odpadów w domu, nabiera przyzwyczajenia do prowadzenia selektywnej zbiórki, wyraża chęć dzielenia się wiedzą na temat segregowania odpadów z domownikami i rówieśnikami

5. Czas trwania

1 jednostka lekcyjna (45 minut)

6. Formy pracy

Zbiorowa oraz indywidualna

7. Metody pracy

„Burza mózgów”, pogadanka

8. Środki dydaktyczne

- prezentacja multimedialna
- różnego rodzaju odpady (np. butelka PET, karton po soku, szklana butelka, słoik, opakowanie po ciastkach, opakowanie po szamponie, stara gazeta, karton po butach, puszka po napoju, puszka po kociej karmie, blister po tabletkach, zużyte baterie, zużyta świetlówka, skorupka jajka, psujący się owoc, skórka od banana, styropian opakowaniowy, opakowanie po dezodorancie)
- pojemniki/worki do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów (żółty – na metal i tworzywa, niebieski – na papier, zielony – na szkło, brązowy – na bioodpady, czarny/szary – na pozostałości po segregowaniu)
- zgniatarka do butelek PET/puszek (opcjonalnie)
- kolorowe zestawy karteczek, odpowiadające poszczególnym kolorom pojemników, + czerwona kartka – jako PSZOK
- karta pracy

9. Przebieg lekcji

Faza przygotowawcza:

Zadanie domowe z poprzedniego dnia – każdy uczeń przynosi na bieżącą lekcję wybrany przez siebie odpad.

Nauczyciel rozkłada na wyeksponowanym miejscu różnorodne odpady. Dobrze, jeśli uczniowie – wchodząc do klasy i zajmując miejsca – już będą mogli obserwować porozkładane odpady. To wzbudzi ich ciekawość tematem. Następnie nauczyciel wprowadza „burzę mózgów”: uczniowie wymieniają odpady, które wyrzuca się codziennie do kosza, na ławce przed sobą kładą odpad, który

przyniosły z domu. Nauczyciel może włączyć prezentację i zatrzymać się przez chwilę na drugim slajdzie. Warto doprowadzić do ożywionej dyskusji na temat dzikich wysypisk śmieci i ilości odpadów, jakie w ogóle znajdujemy wokół siebie. Nauczyciel prosi, by dzieci przyniosły swoje odpady i położyły je przy odpadach już wyłożonych przez nauczyciela. Widać, jak dużo jest tych odpadów, można sprawdzić, którego rodzaju odpadów jest najwięcej.

Faza realizacyjna:

1. Nauczyciel puszcza dalej prezentację, wskazując, że to od każdego z nas zależy, jak będzie wyglądało nasze otoczenie (slajd 3). W kolejnych slajdach tłumaczy, czym są odpady (4) oraz ile wytwarza się ich w Polsce (5). W dalszej kolejności nauczyciel uświadamia uczniów, jaka jest właściwa hierarchia sposobów postępowania z odpadami (6), z jednoczesnym wskazaniem, że lekcja będzie skupiała się głównie na trzecim jej aspekcie, czyli odzyskiwaniu odpadów i ich recyklingu.
2. Przy omawianiu slajdu 7 warto wskazać uczniom, że „życie” odpadów tak naprawdę rozpoczyna się dopiero po ich wrzuceniu do odpowiedniego pojemnika. Jeśli w mieście jest dobrze prowadzona gospodarka odpadami, to taki odpad przejdzie wiele etapów, a potem znów – w postaci przydatnego produktu, wróci na sklepowe półki, a potem do naszego domu. To cykl „życia” odpadów.
3. Przy omawianiu slajdu 8 należy podkreślić, że w Polsce istnieje obowiązek prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów – w każdej miejscowości są takie same kolory pojemników przeznaczonych do segregacji.
4. Przy kolejnych slajdach nauczyciel omawia, jak wygląda prawidłowa selektywna zbiórka odpadów w podziale na konkretne pojemniki (9-14). Przy slajdzie 9 warto wykorzystać zgniatarkę do butelek PET/puszek – chętni mogą spróbować swoich sił, zgniatając na forum takie odpady.
5. Slajdy 15-17 poświęcono postępowaniu z odpadami niebezpiecznymi oraz problemowymi, które powstają w naszych domach i odpowiednim ich zagospodarowaniu w PSZOK-u.
6. Slajd 18. zwraca uwagę na problem spalania odpadów w domowych piecach. Nie tylko jest to zabronione prawem, ale również bardzo szkodzi zdrowiu.
7. Kolejne slajdy (19-20) to ciekawostki związane z recyklingiem odpadów.
8. W slajdach 21 i 22 nauczyciel zachęca uczniów do bycia ekobohaterami, do promowania selektywnej zbiórki odpadów w swoich domach i wśród rówieśników.
9. Rozpoczyna się część warsztatowa. Nauczyciel rozdaje każdemu uczniowi (lub na 1 ławkę) zestaw kolorowych karteczek (żółta, zielona, niebieska, brązowa, czerwona, czarna). Każda z nich symbolizuje konkretny pojemnik na odpady, przy czym kartka czerwona oznacza PSZOK. Nauczyciel puszcza slajdy z części warsztatowej, a dzieci muszą podnieść do góry tę kartkę, która odpowiada kolorowi pojemnika, do którego należy wrzucić odpad pokazany na slajdzie (wzór kartek w zał. 1).
10. Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy do wykonania – każdy uczeń otrzymuje 1 kartę lub 1 kartę na ławkę (załącznik 2).

Faza podsumowująca:

1. Wspólne sprawdzanie poprawności wykonania kart pracy. Nauczyciel wrywkowo pyta uczniów o odpowiedzi.
2. Na koniec zadaje kilka pytań, które utrwalają zdobytą podczas lekcji wiedzę. Przykładowo: jakie znasz kolory pojemników do segregacji odpadów? Do jakiego pojemnika wyrzucamy kartonik po mleku? Odpady bio wyrzucamy do brązowego pojemnika. A co jeszcze można z nimi robić? Co zrobić z odpadami niebezpiecznymi?
3. Nauczyciel może też zachęcić dzieci do obserwacji, by sprawdziły, ile i jakiego rodzaju odpadów wytwarza się w ich domach najczęściej, np. w ciągu tygodnia. Chętni mogą zapisać odpowiedź do zeszytu.
4. Można też zachęcić dzieci do stworzenia samodzielnie plakatu nt. selektywnej zbiórki odpadów.

